

Optimalisatie Havenoperatie

Leontine de Koning Programmamanager HNF

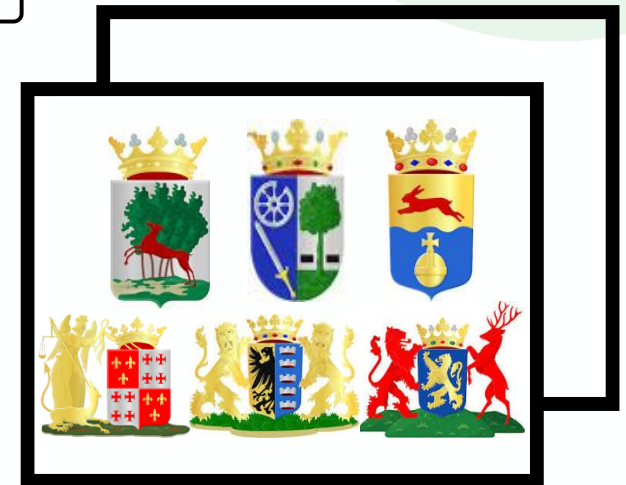
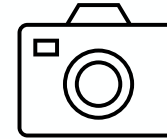
1 Aanleiding Optimalisatie Havenoperatie

Strategische Agenda

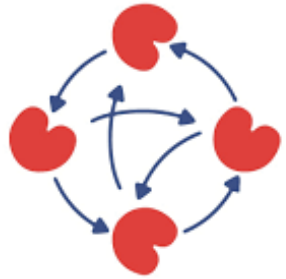

5 Optimalisatie havenoperatie

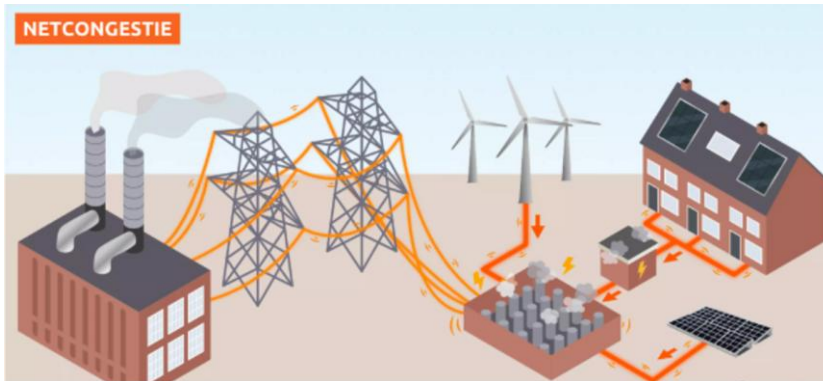
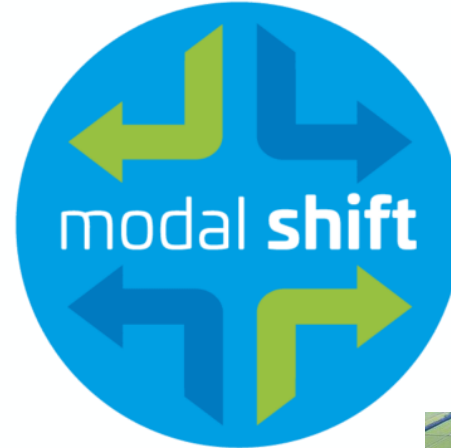
Het stimuleren en bevorderen van vervoer over water vraagt om een optimalisatie van de havenoperatie. In de ideale situatie maakt het voor schepen, logistieke dienstverleners of verladers niet uit welke haven of overslaglocatie je gebruikt in Friesland. Tarieven, digitale systemen en regels zijn op elkaar afgestemd als ware het één haven. Brug- en sluisbedieningen zijn ingericht op het bevorderen van vervoer over water en sluiten aan bij preferente ladingstromen.

2 Grote maatschappelijke opgaven

**CIRCULAIR
FRIESLAND**

Binnenhavens en 'bedrijfsverreinen aan water' spelen een cruciale rol in de overgang naar een circulaire economie. Door de grote druk op de ruimte en het negeren van het belang van deze locaties voor de circulaire transitie worden watergebonden locaties onderbenut en worden ze steeds vaker bedreigd. Dit komt

Vanuit het NWO-SIA onderzoeksproject RAAK 'Samen Beter - Samenwerken om de circulaire potentie van bedrijventerreinen te benutten' roepen we op tot veel meer liefde, aandacht en actie voor binnenhavens in de circulaire transitie. Met dit manifest willen we de publieke professionele aansprekers om hiermee actief

Vanaf 17 februari
Stremmingen door werk
aan westkolk Sluis Weurt

Geen of te weinig documentatie
ILT: veiligheid
pleziervaartuigen niet op
orde

35 jaar Vereniging De Binnenvaart
Dubbelboek over Van de Graaf & Meeusen en Willem van Driel's

Voor binnenhavens is een belangrijke rol weggelegd in de overgang naar een duurzame economie. Gemeenten moeten snel inzien dat de havens een centrale functie moeten gaan vervullen in de circulaire economie en stoppen met het bouwen van "lollige appartementen met allure" op plekken waar overslag in en uit binnenvaartschepen nodig is.

Dat was de waarschuwing tijdens het jubileumcongres van de Nederlandse Vereniging van Binnenhavens op 8 oktober. De NVB vierde haar 25-jarig bestaan aan boord van het ss Rotterdam. Bij die gelegenheid werd de 'handreiking' *Duurzaam en Toekomstbestendig Havenbeleid* gepresenteerd, ter ondersteuning van het havenbeleid van gemeenten.

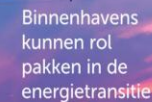
Rol van binnenvaart in energietransitie wordt onderschat

📅 12/12/2024 door Redactie 💬 0

Uitgelicht nieuws

Terwijl havens zich steeds meer profileren als draaischijf van de energietransitie, wordt de rol van de binnenvaart hierin nog onvoldoende gezien. Dat bleek tijdens een gezamenlijk event van

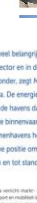
Er spelen veel belangrijke factoren een rol in de transportsector en in de economie in het bijzonder, zegt M. van Panhele. De energie is de rol van de havens de waard van de binnenvaart twee. 'Binnenvaart heeft een fantastische positie om te initiëren en tot stand te brengen'.

[illegible]

inzichtelijk maken

tycher van het Geest, binnen-
"We onderzoeken nu de mogelijk-
e service, waarbij schrijvers be-
houden. Zo haal je de vaste kosten
om goed in vorm zijn te houden.
"darm." Hanneke: "Er wordt weinig
naar nieuwe oplossingen en adre-
men in denken, ook de schrijver en
wat er speelt en hoe je het kun-
ten ontwikkelen is waren, men-
moet je als bedrijf op-maken. Er
betreft een van de belangrijkste
de wegvoerder van de logische
enkel wil voortduren."

Belangrijke rol

Earth, Life & Social Sciences
Anna van Buurenplein 1
2595 DA Den Haag
Postbus 96800
2509 JE Den Haag
www.tno.nl
T +31 88 866 00 00

TNO-rapport

TNO 2017 R10463

Modal shift van weg naar spoor
Potentie tot 2050 en effect op CO₂-uitstoot

Datum 6 april 2017

Auteur(s) _____ Jonit Harmsen

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Opdrachtgever
Projectnaam
De regio Arnhem-Nijmegen

Vegen Leefomgeving Zakelijk Over ons Nieuws

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave
van druk, fotokopie
toestemming van de uitgever.

Indien dit rapport
opdrachtgever en
opdrachten aan
overeenkomst.
Het ter inzage g

© 2017 TNO

Modal Shift en Duurzaamheid

Het verplaatsen van container vracht over de weg naar de binnenvaart (Modal Shift) draagt op verschillende vlakken bij aan duurzaam goederenvervoer.

Door **containervervoer te verplaatsen naar de binnenvaart** zijn er minder vrachtwagens nodig. Binnenvaartschepen kunnen veel containers tegelijk vervoeren en stoten minder CO₂ emissies uit dan vrachtwagens. De uitstoot van vrachtwagens is bijvoorbeeld relatief hoog als zij in files staan en vaker moeten optrekken en afremmen. Zo zorgt Modal Shift voor een **schone, groene en prettige leefomgeving**.

Milieuvriendelijker alternatief

4 Foto's van de verschillende gemeenten

1. Politiek/Bestuurlijk
2. Ambtelijke organisatie
3. Visie en beleid
4. Kennis en expertise
5. Begroting en budget

4.1 Politiek/bestuurlijk

Rode draden tussen de binnenhavens

- Meer bestuurlijke aandacht voor **recreatievaart** dan voor **beroepsvaart en industriële havens**
- Toenemende bestuurlijke aandacht voor **circulaire economie; energietransitie met ruimtebehoefte voor energiehubs en energiegrondstoffen**. Beperkte aandacht voor belang van binnenhavens en vaarwegen daarbij.
- Beperkte aandacht voor **modalshift-opgave** (ketenmobiliteit) en de rol van binnenhavens
- Rol van binnenhavens en binnenvaart bij de **CO2 reductie is niet genoemd**

4.2 Ambtelijke organisatie

Rode draden tussen de binnenhavens

- Ambtelijk verantwoordelijke voor havenzaken en binnenvaart (beheer/EZ/HM) **versnipperd binnen ambtelijke organisatie.**
- Intentie, wil en behoefte om **processen te professionaliseren** bij ambtelijke verantwoordelijken aanwezig.
- Geen of beperkt **gezamenlijk** periodiek en gestructureerd **overleg.**
- Gebrek aan **tijd en prioriteit voor havenzaken.**
- **Vertegenwoordiging en agendering** op MT-niveau **indirect.**
- **Handhaving** geen prioriteit

4.3 Visie en beleid

Rode draden tussen de binnenhavens

- Geen visiedocument (**focus op recreatievaart**), op onderdelen ingevlochten in beleidskader EZ en mobiliteit.
- **Geen meerjarig beeld** van de kansen, aanwezig potentieel in relatie tot de majeure opgaven.
- **Beperkte synergie** tussen de potentie van binnenhavens en de aanwezige bedrijven (**veel droge bedrijven op natte terreinen**).
- De **expertise** voor de ontwikkeling van beleid is **versnipperd**.

4.4 Kennis en expertise

Rode draden tussen de binnenhavens

- Beperkte **overslag-** en **scheepsbezoekdata**.
- Beperkt zicht op **eigendomssituatie van kades** (horizontaal en verticaal).
- Beperkt zicht op intensiteit **gebruik van kades en waterpercelen** door bedrijven.
- Inning havengeld o.b.v. **vertrouwen** en op basis van opgave door bedrijven. Registratie scheepsbezoeken en facturatie niet gekoppeld.
- Friese havens hebben **verschillende tarieven, regels en verordeningen**.
- **Expertise** t.b.v. beheer en onderhoud **extern ingehuurd**.
- **Toezicht** beheer en onderhoud **niet belegd**. Piep-systeem vanuit bedrijfsleven.
- **Calamiteitenplannen vaak onbekend** en/of geoefend met HM
- Beperkt **zicht op gebruik** van de havens door bedrijven

4.5 Begroting en budget

Rode draden tussen de binnenhavens

- Geen aparte **havenbegroting**
- **Beheer en onderhoud** (inclusief baggeren) meerjarig begroot volgens MJOP.
- **Schades en vervangingsinvesteringen** volgens incidentele investeringskredieten.

5.1 Bestuurlijke constatering

1. Rode draden

- Het getoonde beeld van de havenoperaties in de 6 Friese havens is herkenbaar. De “foto’s” zijn scherp.

2. Havenvisie

- Gezamenlijkheid als Friese binnenhavens vergroot doelmatigheid en lobby richting Den Haag
- Randvoorwaarde is de wil om samen te werken en elkaar wat te gunnen
- Stap 1:
 - a) *bestuurlijk overleg;*
 - b) *laaghangend fruit verzilveren (concreet programma: HMS; Verordeningen; centraal inkopen; HM-functie);*
 - c) *gezamenlijke lobby*
- Gezamenlijke havenvisie overlaten aan provincie met input van dit HNF-traject

3. Data en informatie

- Elkaar kennen noodzakelijk om data en informatie te delen (kennis en kunde-matrix)
- Gezamenlijke urgentie start bij Friese Havendata (aantal scheepsbewegingen; gezamenlijke omzet havenbedrijven; toegevoegde waarde Friese Binnenhavens; aantal directe en indirecte banen; bijdrage aan leefbaarheid en een overall kaartbeeld): maak een nulmeting en breng zicht in de potentie
- Zorg voor een balans in aandacht tussen het verzamelen van *Friese Havendata* (onderzoek en bouwen fundament) en het en *doen* (laaghangend fruit)

4. Kennis en expertise

- Fries havennetwerk creëert kansen (samenwerking met behoud van ieders eigen identiteit en bevoegdheden), maar vereist bestuurlijke dekking voor inzet van ambtenaren.
- Op termijn mogelijk gezamenlijk assetmanagementsysteem, flexpool specialisten
- Opzetten Fries Binnenhavennetwerk eerste stap

5.2 Benoemde vervolgstappen bestuursbijeenkomst

1. **Gezamenlijk Bestuurlijk Overleg Friese Binnenhavens,**
inclusief Provincie, RWS en zo mogelijk met aansluiting van de twee andere Friese Binnenhavens.
2. **Verzilver laaghangend fruit**
Benader Friese Binnenhavens als één systeem door bijvoorbeeld één Havenmanagementsysteem (HMS), afgestemde verordeningen en centrale inkoop.
3. **Friese HavenData**
Inventariseer de relevante datasystemen en bepaal voor welk doel een bundeling van data en informatie zinvol is. Welke kansen liggen er voor de 6 gemeenten, Provincie en RWS?
4. **Fries Binnenhavennetwerk**
Breidt het informele PoF-overleg uit naar de 6 binnenhavens om expertise te delen (kennis- en kunde), ontwikkelingen af te stemmen en een gezamenlijke lobby van Friese Binnenhavens-Provincie-RWS-HNF richting Den Haag en EU op te zetten.
5. **Op termijn**
Uitbreiding met ander soortige stappen (oa mogelijk een gezamenlijk assetmanagementsysteem, gemeentelijke vergelijk omgevingsvisies, flexpool personeel)

5 Uitkomsten op hoofdlijnen

1. De Friese binnenhavens hebben **veel potentie** om een belangrijke rol te vervullen in de majeure opgaven van Friesland op het gebied van circulaire economie, energietransitie, co2-reductie en duurzame bereikbaarheid.
2. **Vraagt om samenwerking** tussen gemeentelijke binnenhavens, provincie Fryslân en RWS op bestuurlijk, ambtelijk en ondernemersniveau.
3. Belangrijk om samen in te zetten op een gezamenlijke koers (**Havenvisie**), het slim bundelen en inzetten van data en informatie (**Feiten om te stroomlijnen, te sturen en te verzilveren**), het logisch en strategisch benutten van kennis en expertise (**Fries Binnenhavennetwerk**)

5 Vervolgstappen vanuit HNF

HNF doet vanuit de Friese ondernemers een aanzet voor de volgende vier vervolgstappen.

HNF

1. **Organiseert een eerste Bestuurlijk Overleg Friese Binnenhavens (BOFB)**, inclusief Provincie en RWS (en probeert ook andere Friese Binnenhavens te betrekken),
2. **Voorstel aan BOFB voor verzilveren van laaghangend fruit** (Friese Binnenhavens als 1 systeem: HMS, verordeningen, centraal inkopen)
3. **Organiseert een bijeenkomst Friese HavenData**: Inventarisatie van aanwezige relevante data en kansen voor de 6 gemeenten, Provincie en RWS
4. **Biedt ondersteuning bij de vorming van een Fries Binnenhavennetwerk**; van EZ naar EZ, Beheer en Nautisch, van gemeenten naar gemeenten, provincie en RWS en HNF.